

Рейтинговий звіт DNSA 010-009 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Донецької міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облигації
Обсяг випуску:	серії F – 60 000 000,00 грн.
Відсоткова ставка:	серії F – 19% річних
Термін обігу:	серії F – після реєстрації НКЦПФР звіту про результати розміщення облигацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій по 31.12.2015 р. (включно)
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.06.2010 р.
Дата оновлення:	25.06.2014 р.
Кредитний рейтинг:	uaAA
Прогноз кредитного рейтингу:	негативний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2013 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу*

Дата	07.06.2010	19.05.2011	14.06.2012	25.06.2014
Рівень рейтингу	uaAA	uaAA	uaAA	uaAA
Прогноз	стабільний	позитивний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку

* наведено основні зміни

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Негативний прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Внесення рейтингу до **Контрольного списку** означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Донецької міської ради підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста, яка у 2013 році у розрахунку на 1 мешканця перевищує середнє значення по країні на 26,5%;
- диверсифікацією надходжень до бюджету міста за основними платниками податків, а також галузевою диверсифікацією джерел наповнення;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження бюджету міста;
- високими основними показниками соціально-економічного розвитку міста.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Донецької міської ради обмежується:

- загостренням з початку 2014 року соціально-політичної ситуації у східному регіоні України, зокрема, у Донецькій області;
- очікуваним скороченням темпів зростання доходної частини бюджету міста у 2014 році внаслідок кризових явищ в економіці України;
- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду та об'єктів інженерної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Рейтинговий звіт розкриває основні зміни, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Донецька, протягом 2013 року та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Донецької міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2009-2013 рр. наведено у таблиці нижче.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Донецька¹

Показник	Од. виміру	2009	2010	2011	2012	2013	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	984,4	978,1	971,1	969,3	965,8	99,6
Середньомісячна заробітна плата	грн.	2 339,8	2 730,0	3 283,0	3 763,0	4 039,0	107,3
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	млн. грн.	65,2	53,2	55,0	55,3	63,2	114,4
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	26 610,0	39 359,5	50 199,8	49 145,8	48 377,4	98,4
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	980,9	1 020,9	1 179,8	1 705,3	2 117,	124,1
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	111,0	173,9	159,4	165,0	196,2	118,9
Обсяг роздрібного товарообігу	млн. грн.	8 669,0	10 400,0	13 500,0	16 500,0	18 630,0	112,9

* темп росту показника за 2013 рік до відповідного періоду попереднього року

Джерело: Донецька міська рада

Населення, трудові ресурси та заробітна плата

З року в рік у м. Донецьку спостерігається стала тенденція до скорочення чисельності наявного населення. Вже другий рік поспіль ця тенденція забезпечувалась виключно за рахунок високого рівня смертності серед населення за одночасно низького показника народжуваності. Міграційний приплив до міста настільки малий (0,7 тис. осіб протягом 2013 року), що не може переkritи негативного сальдо природного руху (-4,1 тис. осіб). Таким чином, чисельність наявного населення м. Донецька, з урахуванням її скорочення протягом минулого року на 3,4 тис. осіб, станом на 1 січня 2014 року складала 965,8 тис. осіб.

Незважаючи на позитивну динаміку зростання середньомісячної заробітної плати, на сьогодні залишається чимало гострих проблем у сфері зайнятості й оплати праці, які справляють негативний вплив на рівень життя людей, а саме: вимушена неповна

¹ Тут і далі. Деякі кількісні дані наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

зайнятість на підприємствах міста та суттєве накопичення заборгованості з виплати заробітної плати. Таким чином, повільне зростання рівня оплати праці у місті, суттєве збільшення суми заборгованості за її виплатами та скорочення чисельності зайнятих, що зумовлюється негативними наслідками в економіці країни внаслідок світових кризових явищ, справляють негативний вплив на темпи зростання роздрібного товарообороту. Проте у порівнянні з отриманими показниками у 2013 році за іншими видами економічної діяльності у м. Донецьку внутрішня торгівля демонструвала себе як одну з найбільш кризово-стійких галузей економіки.

Промисловий комплекс

Галузеві структурні пропорції промисловості Донецька у 2013 році не зазнали суттєвих змін: провідними залишаються вугільна та металургійна промисловість, машинобудування, галузь електроенергетики й харчова промисловість. Разом з тим, зменшення обсягів реалізації продукції провідними підприємствами машинобудування, вугільної промисловості, металургії та електроенергетичного виробництва призвели до скорочення питомої ваги цих галузей у загальному обсязі реалізації продукції, що, в свою чергу, негативно вплинуло на результати роботи промисловості міста у цілому. Так, за підсумками 2013 року обсяг реалізованої промислової продукції у порівнянні з попереднім роком зменшився на 768,4 млн. грн. або на 1,6% (48 377,4 млн. грн. станом 01.01.2014 р.), що у розрахунку на одного мешканця становило 204,8% середнього показника по Україні.

Слід зазначити, що незважаючи на особливості господарського комплексу м. Донецька (економічний профіль міста визначає металургійна галузь), у місті зберігається високий рівень галузевої диверсифікації джерел наповнення доходної частини загального фонду бюджету, а також висока диверсифікація надходжень за основними платниками податків.

Несприятлива кон'юнктура зовнішніх ринків та залежність від неї основних бюджетоутворюючих підприємств міста негативно вплинули на зовнішню торгівлю, обсяг якої впродовж 2013 року скоротився за рахунок експортної складової. Проте позитивна динаміка попередніх років сприяла високому розрахунковому показнику за підсумками 2013 року: зовнішньоторговельний оборот у розрахунку на 1 мешканця Донецька склав 6 116 дол. США та удвічі перевищував середнє значення по Україні (3 088,0 дол. США).

Інвестиційна та будівельна діяльність

Інвестиції відіграють дуже важливу роль в економіці кожного міста, оскільки здійснюють довгостроковий вплив на виробництво, сприяють розвитку науково-технічного прогресу та пов'язані безпосередньо з фінансовими можливостями інвестора і визначають перспективи розвитку відповідних секторів економіки. В місті й надалі активно ведеться робота в напрямку супроводу та сприяння реалізації важливих інвестиційних проектів. Результатом сприяння інвестиційно-інноваційній діяльності підприємств стало залучення в економіку міста 2 117 млн. дол. США

іноземного капіталу, що сприяло збільшенню показника у розрахунку на 1 мешканця Донецька до 2 191,9 дол. США, який значно перевищував аналогічний показник по Україні (1 280,3 дол. США). Пріоритетними галузями іноземних вкладень є торгівля, ринок нерухомості, а також фінансова сфера міста, в які до кінця 2013 року було спрямовано близько 2/3 загального обсягу акціонерного капіталу.

Минулий рік відзначився позитивними змінами у будівельній галузі міста. Поліпшення роботи будівельного комплексу нерозривно пов'язане з активізацією інвестиційної діяльності, впровадженням додаткових механізмів залучення коштів у будівництво, зокрема, житлове. Всього забудовниками міста було введено в експлуатацію 196,2 тис. кв. м житла, що на 18,9% перевищило обсяги 2012 року. Разом з тим, як і у попередні роки, показник введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 000 мешканців Донецька поступався аналогічному загальнодержавному значенню (203,1 кв. м, проти 246,9 кв. м на 1 000 осіб наявного населення по Україні).

Житлово-комунальне господарство

Комунальна сфера є важливою ланкою економіки, оскільки забезпечує життєдіяльність міста. Це забезпечення послуг водопостачання, водовідведення, теплопостачання, обслуговування житлового фонду. На даний час у цій сфері існують типові проблеми багатьох українських міст, а саме: високий рівень зношеності житлового фонду та об'єктів інженерної інфраструктури міста. Для вирішення таких питань з міського бюджету виділяються кошти на проведення ремонтних робіт окремих комунальних об'єктів, а також ведеться робота щодо залучення інвестицій в рамках фінансування проектів за участю міжнародних фінансових організацій.

Платіжна дисципліна населення м. Донецька у 2013 році була високою, проте накопичена заборгованість за спожиті житлово-комунальні послуги у розрахунку на 1 мешканця перебувала на високому рівні. Одночасно ця ситуація ускладнювалась нарощенням простроченої заборгованості та ймовірністю її подальшого зростання.

Транспорт

Протягом 2013 року робота транспортного комплексу міста характеризувалась погіршенням показників діяльності, що викликано скороченням ділової активності внаслідок світової фінансово-економічної кризи, та проявилось у скороченні обсягів вантажоперевезень (автомобільним транспортом) майже на 3%. За напрямом пасажирських перевезень також відбулось зменшення кількості перевезених пасажирів (325,7 млн. осіб або 94% перевезень 2012 року). Тоді як за обсягами перевезень пасажирів зовнішнім транспортом (авіаційним та залізничним) спостерігалась зворотна позитивна динаміка.

Для підвищення ефективності використання пасажирського транспорту на визначених міських маршрутах протягом 2013 року оновлювався парк рухомого складу, здійснювалась диспетчеризація автомобільного транспорту та виконувався ремонт окремих одиниць електротранспорту.

Комунальна власність

Земельні та майнові активи територіальної громади міста виступають важливим джерелом наповнення загального фонду бюджету. Робота міської ради у напрямку покращення управління наявним майном сприяла збільшенню обсягів надходжень від надання їх в оренду протягом 2013 року, а також виконання планових річних показників на рівні, вищому за 100%.

Тенденція до падіння попиту за одночасного зростання цін на майно комунальної власності та земельні ділянки, що спричинена загальною негативною макроекономічною ситуацією у країні, безумовно впливає на обсяги надходжень до бюджету розвитку. Так, надходження від продажу землі та об'єктів комунального майна протягом 2013 року більше ніж на чверть поступалися надходженням 2012 року (42,8 млн. грн., проти 58,4 млн. грн. за 2012 рік).

Бюджет міста

Незважаючи на збереження досить напруженої соціально-економічної ситуації у місті операційний баланс бюджету за підсумками 2013 року, як і у попередні звітні роки, мав позитивне значення та підтримувався позитивним сальдо операційного балансу як за загальним фондом (398,9 млн. грн.), так і за спеціальним фондом бюджету міста (297 млн. грн.). При цьому загальне значення операційного балансу перевищило на 23,8% відповідний показник попереднього року (695,9 млн. грн., проти 562,3 млн. грн. за підсумками 2012 року).

У 2013 році міською радою не розмішувались залишки тимчасово вільних грошових коштів на депозитних банківських рахунках. Тому незначний фінансовий дохід, отриманий завдяки сумах кредиторської та депонентської заборгованості юридичних осіб (за якими минув строк позовної давності) та доходам від операцій з пільгового іпотечного кредитування молодих сімей, у сумі 182,4 тис. грн. не зміг покрити фінансові витрати Донецької міської ради на обслуговування прямих боргових зобов'язань (за сплатою нарахованих відсотків за власними облігаціями серій D та E, а також за кредитною лінією в ПАТ «Укркресімбанк») обсягом 60 млн. грн. Як наслідок, отримання від'ємного результату фінансового балансу (-59,8 млн. грн.) спричинило скорочення поточного балансу до 636 млн. грн. При цьому значення останнього, завдяки високому показнику операційного балансу, було позитивним.

Щодо капітального балансу, то негативне сальдо за підсумками 2013 року дещо зменшилось у порівнянні з 2012 роком (на 2,1%). На це вплинуло суттєве зменшення капітальних надходжень (на 33% до 88 млн. грн.) за одночасного зменшення аналогічних видатків (на 8,1% до 618,5 млн. грн.). Як результат, бюджет міста Донецька було виконано з профіцитом обсягом 102,1 млн. грн. При цьому профіцит загального фонду бюджету склав 335,3 млн. грн., тоді як дефіцит спеціального фонду – 233,1 млн. грн.

Для покриття тимчасових касових розривів, що виникали протягом минулого року через нерівномірну динаміку операційних надходжень у районах міста, з єдиного

казначейського рахунку залучались короткострокові позички у розмірі 653 млн. грн., які були погашені протягом року у повному обсязі та згідно зі встановленими графіками.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Донецька, останній представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Донецька з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	2011			2012			2013		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	4 335 320,7	467 611,6	4 802 932,3	4 854 963,4	500 808,8	5 355 772,2	4 937 741,5	499 558,2	5 437 299,6
Операційні видатки	3 672 752,5	347 761,7	4 020 514,3	4 483 898,9	309 586,1	4 793 484,9	4 538 867,6	202 543,0	4 741 410,5
Операційний баланс	662 568,2	119 849,9	782 418,1	371 064,5	191 222,8	562 287,3	398 873,9	297 015,2	695 889,1
Фінансовий дохід	3 745,4	112,2	3 857,6	1 938,0	191,1	2 129,1	85,8	96,7	182,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	47 901,2	0,0	47 901,2	57 407,7	0,0	57 407,7	60 023,3	0,0	60 023,3
Фінансовий баланс	-44 155,9	112,2	-44 043,7	-55 469,7	191,1	-55 278,6	-59 937,6	96,7	-59 840,9
Поточний баланс	618 412,3	119 962,1	738 374,4	315 594,9	191 413,9	507 008,7	338 936,3	297 111,9	636 048,2
Капітальні надходження	54 227,4	66 193,0	120 420,4	221,7	131 130,5	131 352,2	289,0	87 756,8	88 045,8
Капітальні видатки	0,0	827 019,4	827 019,4	0,0	673 294,6	673 294,6	0,0	618 454,1	618 454,1
Капітальний баланс	54 227,4	-760 826,3	-706 598,9	221,7	-542 164,1	-541 942,3	289,0	-530 697,3	-530 408,3
Баланс після капітальних видатків	672 639,7	-640 864,2	31 775,5	315 816,6	-350 750,2	-34 933,6	339 225,3	-233 585,5	105 639,9
Кредитування*	4 977,5	373,3	5 350,8	3 178,3	-333,6	2 844,7	3 961,9	-453,3	3 508,6
Профіцит/дефіцит	667 662,2	-641 237,5	26 424,7	312 638,3	-350 416,6	-37 778,3	335 263,4	-233 132,2	102 131,2
Фінансування	-667 662,2	641 237,5	-26 424,7	-312 638,3	350 416,6	37 778,3	-335 263,4	233 132,2	-102 131,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради

Дефіцит спеціального фонду бюджету міста у аналізованому періоді було покрито за рахунок залишків бюджетних коштів на рахунках спеціальних фондів та передачі коштів із загального фонду до бюджету розвитку. Окремо слід зазначити, що затверджений профіцит за рахунок бюджету розвитку у сумі 75 млн. грн. було передбачено на погашення запозичень, залучених в минулі роки до міського бюджету (облігації внутрішньої місцевої позики серії D зі строком погашення 13.09.2013 р.). Так, у встановлені в проспекті емісії строки Донецькою міською радою своєчасно та у повному обсязі погашено облігації внутрішньої місцевої позики серії D обсягом 75 млн. грн.

У цілому за підсумками 2013 року ліквідність бюджету за загальним фондом знаходилась на низькому рівні – 3,1% (з початку року зросла на 0,4 в. п.) та на високому рівні за спеціальним фондом – 27,5% (збільшилась на 2 в. п. у порівнянні з 2012 роком).

Виконання доходної частини бюджету міста

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Донецька залишились незмінними, а найбільший вплив на стан наповнення бюджету мала динаміка зарахування податкових надходжень (зокрема, податку на доходи фізичних осіб, плати за землю та єдиного податку) та офіційних трансфертів, частки яких у структурі доходів є значними. Наслідком нарощення доходної частини бюджету без урахування трансфертів (115,2% до відповідних надходжень 2012 року) стало отримання високого показника індикатора бюджетної забезпеченості у розрахунку на 1 мешканця м. Донецька (2 884,4 грн., проти 2 279,8 грн. по Україні).

У звітному періоді у місті спостерігалась позитивна динаміка наповнення доходної частини загального фонду бюджету за більшістю джерел доходів, надходження за якими здебільшого було виконано в обсягах вище запланованих. Так, надходження податку на доходи фізичних осіб (майже на 100% формують закріплені доходи загального фонду) зросли протягом року майже на 263 млн. грн. та перевищили планові річні призначення на 1,7%, плати за землю (займає 90,7% обсягу власних доходів загального фонду) надійшло на 9,3 млн. грн. більше, ніж у 2012 році, або 102,8% до запланованого обсягу.

Найбільшими платниками податку на доходи фізичних осіб були підприємства металургії та харчової промисловості, проте частка їх сукупних відрахувань та надходжень від кожного підприємства окремо у доходній частині загального фонду свідчить про високу галузеву диверсифікацію надходжень до бюджету міста, а також помірну диверсифікацію у частині найбільших його платників.

Зростання доходної частини спеціального фонду протягом минулого року та виконання затвердженого плану на 2013 рік з урахуванням змін на високому рівні, насамперед визначалося динамікою власних надходжень бюджетних установ, а також надходжень до бюджету розвитку – єдиного податку та нових джерел доходів (коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту й податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки). У свою чергу, зміни у Податковому та Бюджетному кодексах щодо зарахування нових доходів до складу бюджету розвитку сприяли диверсифікації джерел наповнення бюджету розвитку та збільшенню його частки у загальному обсязі надходжень спеціального фонду (52% за підсумками 2013 року). Це дозволило прискорити процес акумулювання бюджетних ресурсів для здійснення капітальних вкладень місцевого бюджету.

Окремо слід звернути увагу на таке вагоме джерело формування доходів бюджету міста, як офіційні трансферти. При цьому слід зазначити, що перерахування окремих субвенцій з Державного бюджету на низькому рівні призвело до виконання планових річних показників за трансфертами бюджету міста на рівні, меншому за 100%. Це, в свою чергу, спричинило зниження загального показника виконання доходної частини бюджету м. Донецька до 99,2%, тоді як виконання доходної частини без урахування трансфертів за підсумками 2013 року становило 108%.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Скорочення обсягів видаткової частини бюджету м. Донецька у 2013 році у порівнянні з 2012 роком було результатом перерахування не у повному обсязі трансфертів з Державного бюджету та невчасного виконання держказначейством доручень на фінансування та, відповідно, накопичення кредиторської заборгованості за окремими видатковими статтями бюджету (у т. ч. простроченої заборгованості). Разом з тим, результати співвідношення обсягів кредиторської заборгованості загального та спеціального фондів станом на 01.01.2014 р. до видатків відповідних фондів міського бюджету у 2013 році є незначними.

Видаткова частина бюджету міста за функціональною класифікацією, як і в попередні звітні періоди, зберігає соціальне спрямування. Значний обсяг бюджетних коштів спрямовувався на фінансування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціальної допомоги, культури та мистецтва, а також фізичної культури та спорту (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату та соціально спрямовані трансферти населенню), питома вага яких у структурі витрат бюджету сягнула 2/3 загального обсягу.

Як наслідок, видаткова частина бюджету міста на 2013 рік за економічною класифікацією характеризувалась зростанням обсягу першочергових поточних витрат (у т. ч. видатків на охорону здоров'я в рамках пілотного проекту). Водночас відбулось значне скорочення капітальних видатків в частині трансфертів комунальним підприємствам за одночасного збільшення капітальних видатків на фінансування капітального будівництва, ремонту, реконструкції та реставрації на об'єктах комунальної власності.

Місто Донецьк зберігає статус міста-донора та передає кошти до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків бюджету міста, яке розраховано Міністерством фінансів України. Протягом аналізованого періоду до Державного бюджету було перераховано 280,6 млн. грн., що становило 100% планових річних показників та 99,6% вилучення 2012 року.

Окремо слід зазначити, що місто вчасно та у повному обсязі виконувало план своїх зобов'язань з обслуговування боргових зобов'язань. У вересні 2013 року відповідно до затверджених термінів та у повному обсязі Донецька міська рада здійснила погашення випуску процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики 2008 року (серії D) на загальну суму 75 млн. грн.

У поточному році, зважаючи на поглиблення кризових явищ у господарському комплексі міста за одночасного загострення політичної ситуації в регіоні, існує певна необхідність у здійсненні економії бюджетних коштів шляхом виключення неперіоритетних та неефективних витрат, насамперед тих, що не забезпечують виконання основних функцій і завдань органів місцевого самоврядування. Слід відмітити, що серед платежів на 2014 рік важливе місце посідають видатки на виконання зобов'язань за облігаціями серії E та кредитною лінією ПАТ «Укресімбанк». Проте існує ризик можливих затримок фінансування видатків бюджету міста з боку Державної казначейської служби України.

Боргові зобов'язання та перспективи залучення коштів у майбутньому

Прямий борг Донецької міської ради станом на 01.01.2014 р. складав 296,5 млн. грн., а показник прямого боргового навантаження бюджету м. Донецька перебував на помірному рівні – 10,6%.

Консолідований борг міста Донецька станом на 01.01.2014 р. складав 382,3 млн. грн. і включав, окрім прямого боргу (296,5 млн. грн.), прострочену бюджетну кредиторську заборгованість (13,2 млн. грн.) та непогашений залишок за кредитами комунальних підприємств (72,7 млн. грн.). Консолідоване боргове навантаження бюджету м. Донецька є помірним: співвідношення обсягу консолідованого боргу до обсягу доходної частини бюджету міста за 2013 рік без урахування трансфертів становить 13,7%.

За інформацією Донецької міської ради, здійснення чергового залучення позикових коштів до бюджету розвитку шляхом випуску облігацій обсягом 60 млн. грн. у 2014 році не планується. Наразі комунальними підприємствами міста ведеться значна робота із впровадження ряду проектів за кредитні кошти відомих міжнародних банків та фінансових корпорацій (знаходяться на стадії погодження у МФУ).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання Донецької міської ради підтверджено на рівні **aaAA** зі зміною прогнозу на «**негативний**» та внесенням до Контрольного списку.

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Донецька у форматі бюджетного балансу*, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2009	2010	2011	2012	2013
Податкові надходження	1 602 550,7	1 990 194,4	2 427 545,0	2 178 210,4	2 508 573,3
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	142 719,9	152 952,1	146 980,5	179 676,5	233 873,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	649 335,9	576 516,8	2 228 406,8	2 997 885,4	2 694 853,3
Операційні надходження всього	2 394 606,6	2 719 663,3	4 802 932,3	5 355 772,2	5 437 299,6
Поточні видатки	1 102 644,3	1 369 579,0	1 452 806,6	1 734 377,3	1 862 024,5
Субсидії та поточні трансферти	1 094 114,7	958 491,3	2 567 707,7	3 059 107,7	2 879 386,0
Операційні видатки всього	2 196 759,0	2 328 070,3	4 020 514,3	4 793 484,9	4 741 410,5
Операційний баланс	197 847,6	391 593,0	782 418,1	562 287,3	695 889,1
Фінансовий дохід	1 363,8	301,9	3 857,6	2 129,1	182,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	20 940,7	31 897,3	47 901,2	57 407,7	60 023,3
Фінансовий баланс	-19 576,9	-31 595,4	-44 043,7	-55 278,6	-59 840,9
Поточний баланс	178 270,7	359 997,6	738 374,4	507 008,7	636 048,2
Капітальні надходження	28 422,2	43 124,3	23 353,4	58 643,8	43 135,2
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	37 882,9	86 426,8	97 067,0	72 708,4	44 910,5
Капітальні надходження всього	66 305,2	129 551,1	120 420,4	131 352,2	88 045,8
Капітальні видатки	71 995,6	157 815,5	247 443,1	190 687,2	248 847,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	174 440,2	228 440,0	579 576,3	482 607,3	369 606,5
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011 р. до бюджету розвитку	0,0	85 715,2	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	246 435,8	471 970,7	827 019,4	673 294,6	618 454,1
Капітальний баланс	-180 130,6	-342 419,6	-706 598,9	-541 942,3	-530 408,3
Баланс після капітальних видатків	-1 859,9	17 578,0	31 775,5	-34 933,6	105 639,9
Кредитування**	1 981,2	1 341,6	5 350,8	2 844,7	3 508,6
Профіцит/дефіцит	-3 841,1	16 236,4	26 424,7	-37 778,3	102 131,2
Фінансування	3 841,1	-16 236,4	-26 424,7	37 778,3	-102 131,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

** надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Донецька*, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2009	2010	2011	2012	2013
Профіцит/дефіцит	-3 841,1	16 236,4	26 424,7	-37 778,3	102 131,2
Фінансування	3 841,1	-16 236,4	-26 424,7	37 778,3	-102 131,2
Зміни залишків	-50 899,2	-51 489,9	-94 064,2	-35 497,3	3 736,3
• залишок на початок року	35 303,9	86 203,1	137 692,9	231 757,1	267 254,4
• залишок на кінець року	86 203,1	137 693,0	231 757,1	267 254,4	263 518,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
• залучення	341 432,5	294 890,5	273 436,0	715 416,3	652 965,9
• погашення	341 432,5	294 890,5	-273 436,0	-715 416,3	-652 965,9
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	22 750,0	0,0	0,0	0,0	0,0
• повернення (пред'явлення)	44 250,0	5 000,0	100 000,0	21 000,0	0,0
• розміщення (придбання)	21 500,0	5 000,0	-100 000,0	-21 000,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	32 000,0	36 083,0	67 708,5	73 654,5	-75 000,0
• запозичення	60 000,0	75 096,0	162 804,5	111 199,5	0,0
• погашення	28 000,0	39 013,0	-95 096,0	-37 545,0	-75 000,0
Інші розрахунки	-9,7	-829,5	-68,9	-378,9	-30 867,5
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* дані за попередні роки відображаються відповідно до змін, внесених до форм казначейської звітності з 01.01.2011 р.

Джерело: Фінансове управління Донецької міської ради